

Brussel, 23 mei 2007

Nota CPP-2007-2-WIBP over de prudentiële verwachtingen van de CBFA inzake het deugdelijk bestuur van IBP's

* *In de tekst moeten de woorden "de CBFA" / "de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen" worden vervangen door de woorden "de FSMA" / "de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten", als gevolg van het zogenaamde "Twin Peaks"-toezichtmodel, ingevoerd door het Koninklijk Besluit van 3 maart 2011 betreffende de evolutie van de toezichtsarchitectuur voor de financiële sector, in werking getreden op 1 april 2011.*

Sedert 1 januari 2007 zijn de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (afgekort « IBP's ») onderworpen aan de wet van 27 oktober 2006 betreffende het toezicht op de IBP's (afgekort de « WIBP »)¹. Deze wet stelt nieuwe wettelijke normen vast inzake deugdelijk bestuur. Bovendien biedt die wet de beheerders van de IBP's voortaan meer bewegingsvrijheid, zowel wat de beleggingsregels als wat de regels voor de vorming van voorzieningen betreft.

Conform de "prudent person"-regel² ging de voorkeur van de wetgever immers eerder uit naar een kwalitatieve dan naar een kwantitatieve benadering van het beheer van de IBP's. Dit veronderstelt natuurlijk een bedachtzamer en professioneler beheer alsook de naleving van de beginselen inzake deugdelijk bestuur van de IBP's.

Omdat de sector van de IBP's erg heterogeen is, moeten de beginselen inzake deugdelijk bestuur echter op redelijke en evenredige wijze worden toegepast. Conform het evenredigheidsbeginsel moet iedere IBP ter zake dus een coherent en adequaat beleid uitstippelen dat aangepast is aan haar werkzaamheden, rekening houdend met het volume, de aard en de complexiteit van die werkzaamheden en dus met haar risicoprofiel.

Binnen deze nieuwe wettelijke context en gelet op de toenemende verantwoordelijkheden van de operationele organen van de IBP's, heeft de CBFA beslist om, in een langetermijnperspectief, drie documenten te wijden aan het deugdelijk bestuur van IBP's.

1. Circulaire CPP-2007-2-WIBP over het deugdelijk bestuur van de IBP's

Deze circulaire bundelt de relevante wettelijke bepalingen, waar nodig met extra toelichting.

2. Nota CPP-2007-2-WIBP over de prudentiële verwachtingen van de CBFA inzake het deugdelijk bestuur van IBP's

Deze nota omvat niet alleen de voornoemde circulaire maar ook de *best practices* en aanbevelingen in verband met het deugdelijk bestuur van IBP's. Verder bevat zij bijkomende en gedetailleerde toelichtingen, vooral over de toepassing van de beginselen.

¹ Wet van 27 oktober 2006 betreffende het toezicht op de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening, B.S. 10 november 2006, 60162

² Richtlijn 2003/41/EG van het Europees Parlement en de Raad van 3 juni 2003 betreffende de werkzaamheden van en het toezicht op instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening.

Voor elke wettelijke bepaling somt de nota de regels op die beschrijven en toelichten hoe die bepaling het best ten uitvoer kan worden gelegd in een langetermijnperspectief.

De nota over de prudentiële verwachtingen van de CBFA vormt een soort handboek dat de IBP moet helpen bij het uitstippelen van een coherent en adequaat beleid inzake deugdelijk bestuur dat aangepast is aan haar werkzaamheden, conform voornoemd evenredigheidsbeginsel.

In deze nota wordt ook het “*comply or explain*”-beginsel gehuldigd. De IBP's worden dus verzocht zich te conformeren aan de voornoemde *best practices* en aanbevelingen, tenzij zij kunnen uitleggen waarom zij daarvan afwijken, gelet op hun specifieke situatie. Omdat de sector van de IBP's erg heterogeen is, kan het in bepaalde omstandigheden inderdaad gerechtvaardigd zijn dat sommige bepalingen niet worden nageleefd. Het spreekt voor zich dat het “*comply or explain*”-beginsel niet geldt in het geval van dwingende wettelijke bepalingen of tenzij anders is bepaald.

3. Zelfevaluatievragenlijst

Deze vragenlijst moet elke IBP in staat stellen haar praktijken inzake deugdelijk bestuur te evalueren. Zij is geconcipieerd als een specifiek werkinstrument dat elke IBP in staat moet stellen haar deugdelijk bestuur te beoordelen tegen de achtergrond van de prudentiële verwachtingen van de CBFA ter zake en de maatregelen te plannen die op termijn moeten worden genomen om dat deugdelijk bestuur te verwezenlijken of te verbeteren. Deze vragenlijst moet niet aan de CBFA worden overgelegd, maar dient wel op verzoek ter beschikking te worden gesteld.

De CBFA heeft ook een uniforme brief van 23 mei opgesteld met daarbij een vragenlijst over de gegevens die elk lid van een operationeel orgaan van een IBP aan de CBFA moet bezorgen bij zijn benoeming of de vernieuwing van zijn mandaat³. Die gegevens moeten de CBFA in staat stellen te controleren of elk lid van een operationeel orgaan zowel de nodige professionele betrouwbaarheid als de vereiste en passende kwalificaties en ervaring bezit om zijn functie uit te oefenen.

Al deze documenten kunnen worden geraadpleegd op of gedownload van de website van de FSMA (www.fsma.be) of bij het secretariaat van het departement Toezicht op de IBP's en de Aanvullende pensioenen van de FSMA worden verkregen op elektronisch (pensions@fsma.be) of telefonisch (02.220.55.50) verzoek.

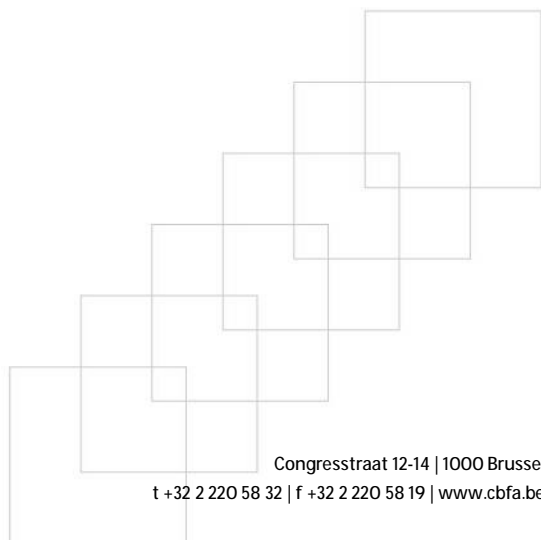
³ Uniforme brief van 23 mei 2007 die beschikbaar is op de FSMA-website op het volgende webadres : www.fsma.be.

INHOUDSOPGAVE

Inleiding.....	5
1. Wettelijk kader.....	5
2. Opdracht van een IBP en definitie van deugdelijk bestuur.....	5
3. Overzicht van de principes.....	6
4. De elf principes.....	8
Voorwoord.....	8
<i>Principe nr. 1 - Beleidsstructuur</i>	8
<i>Principe nr. 2 - Organen van de IBP</i>	9
2.1. Algemene vergadering.....	9
2.2. Operationele organen.....	10
<i>De volgende operationele taken moeten duidelijk worden toegekend aan een operationeel orgaan :</i>	11
BEVOEGDHEDEN.....	13
2.3. Sociale comités.....	13
<i>Principe nr. 3 - Interne controle</i>	14
3.1. Definitie en componenten.....	14
3.2. Algemene maatregelen van interne controle.....	14
3.3. Specifieke maatregelen van interne controle.....	14
3.4. Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur.....	15
3.5. Verantwoordelijkheid van het bevoegd operationeel orgaan.....	15
<i>Principe nr. 4 - Compliancefunctie</i>	15
4.2. Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur.....	16
4.3. Verantwoordelijkheid van het bevoegd operationeel orgaan.....	16
4.4. Uitvoering van het integriteitsbeleid.....	16
4.5. Inhoud van de compliancefunctie.....	16
4.6. Statuut van de compliance officer.....	17
4.7. Uitbesteding van de compliancefunctie.....	18
<i>Principe nr. 5 - Bedrijfscontinuïteit</i>	18
5.1. Verantwoording en definitie.....	18
5.2. Toepassingsgebied.....	19
5.3. Vastlegging van een bedrijfscontinuïteitsbeleid.....	19
5.4. Betrokkenheid van de externe dienstverleners.....	19
<i>Principe nr. 6 - Interne audit</i>	20
6.1. Definitie.....	20
6.2. Onafhankelijkheid van de interne audit tegenover de geauditeerde activiteiten.....	20
6.3. Bekwaamheid.....	21
6.4. Reikwijdte van de audit.....	21
6.5. Planning, uitvoering, rapportering en opvolging.....	21
6.6. Uitbesteding van de interneauditfunctie.....	22
7.1. Definitie van uitbesteding en vastlegging van een uitbestedingsbeleid.....	23
7.2. Behoud van verantwoordelijkheid van de organen van de IBP.....	23
7.3. Beslissing tot uitbesteding van activiteiten.....	23
7.4. Keuze van de externe dienstverlener en verzekeren van continuïteit.....	24
7.5. Uitbestedingsovereenkomst.....	24
7.6. Integriteit en confidentialiteit van de aan de externe dienstverlener toevertrouwde gegevens	25
7.7. Onderaanneming.....	25
7.8. Interne audit en compliance ten aanzien van de uitbestede activiteiten.....	25
7.9. Revisoraal en prudentieel toezicht op de uitbestede activiteiten.....	26
7.10. Behoud van het toepasselijk wettelijk en reglementair kader.....	26
<i>Principe nr. 8 - Erkende commissaris of erkende revisoraatvennootschap</i>	26
8.1. Aanstelling van de erkende commissaris of van de erkende revisoraatvennootschap.....	26
8.2. Opdrachten.....	26

COMMISSIE VOOR HET BANK-, FINANCIE- EN ASSURANTIEWEZEN

8.3.	Onafhankelijkheid.....	27
8.4.	Verslag aan de CBFA.....	27
<i>Principe nr. 9 - Aangewezen actuaris</i>		27
9.1.	Aanstelling.....	27
9.2.	Opdracht.....	28
9.3.	Onafhankelijkheid.....	28
<i>Principe nr. 10 - Interne informatieverspreiding</i>		29
<i>Principe nr. 11 – Externe informatie</i>		29

Inleiding

1. Wettelijk kader

De IBP moet beschikken over een aan haar werkzaamheden aangepaste beleidsstructuur, administratieve en boekhoudkundige organisatie en interne controle. Deze structuur, organisatie en interne controle moeten de instelling in staat stellen de voorgenomen verrichtingen uit te voeren en mogen geen belemmering vormen voor de uitoefening van een passend toezicht op de instelling door de CBFA⁴.

De IBP moet een erkende commissaris of een erkende revisoraatvennootschap aanstellen⁵. In de meeste gevallen moet de IBP ook een actuaris aanwijzen⁶.

Tot slot legt de WIBP aan de verschillende betrokken partijen een aantal verplichtingen op inzake informatieverstrekking⁷, die kunnen worden aangevuld met de informatieverplichtingen die in de sociale of arbeidswetgeving zijn opgenomen⁸.

2. Opdracht van een IBP en definitie van deugdelijk bestuur

De opdracht van een IBP bestaat erin pensioenregelingen te beheren en uit te voeren op een wijze die kan garanderen dat de fiduciaire en biometrische verplichtingen die in de pensioenregeling zijn bedongen, worden nageleefd. Met andere woorden, de IBP moet “een veilige bron van financiering voor pensioenuitkeringen” zijn⁹.

Die opdracht moet als uitgangspunt fungeren voor de inrichting van een deugdelijk bestuur.

Het deugdelijk bestuur moet gezien worden als een geheel van regels en gedragingen die het beheer van en het toezicht op de IBP bepalen en die zowel betrekking hebben op de structuur van de IBP als op de relaties en interacties tussen de verschillende betrokken partijen, namelijk de bijdragende ondernemingen, de rechtstreekse of onrechtstreekse deelnemers aan het beheer van de pensioenregelingen, of de aangeslotenen en begunstigden van de pensioenregelingen.

Deze regels gelden zowel voor de organisatie van de IBP als voor haar controle- en communicatiemechanismen.

Binnen de bestuursstructuur moet er een passende scheiding worden gemaakt tussen de operationele functies en de toezichtfuncties. De bestuursstructuur moet ook garanderen dat de personen die deze functies bekleden, verantwoordelijk en bekwaam zijn.

De controle- en communicatiemechanismen moeten bijdragen tot transparantie, tot een oordeelkundige besluitvorming evenals tot een correcte en vlotte uitvoering en moeten regelmatige evaluaties en onderzoeken mogelijk maken.

---

⁴ Art. 77 van de WIBP.

⁵ Art. 103 tot 108 van de WIBP.

⁶ Art. 109 van de WIBP.

⁷ Art. 96 van de WIBP.

⁸ Zie wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid (WAP) en programmawet (I) van 24 december 2002, Titel II, Afdeling 4 – Aanvullende pensioenen zelfstandigen (WAPZ)

⁹ OESO, OESO-richtsnoeren over het bestuur van pensioenfondsen, 28 april 2005, www.oecd.org.

3. Overzicht van de principes

Principe nr. 1 – Beleidsstructuur

De IBP zet een aan haar werkzaamheden aangepaste beleidsstructuur op. Ze ziet er onder meer op toe dat de operationele functies duidelijk worden toegewezen en dat er een passend onderscheid wordt gemaakt tussen de operationele functies en de toezichtstaken.

Principe nr. 2 – Organen van de IBP

De samenstelling, de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van elk orgaan van de IBP zijn duidelijk beschreven.

Principe nr. 3 – Interne controle

In het kader van zijn toezichtstaak gaat de raad van bestuur geregeld na of de IBP over een passende interne controle beschikt. Het bevoegd operationeel orgaan zet de interne controlemaatregelen op en licht de raad van bestuur hier minstens eenmaal per jaar over in.

Principe nr. 4 – Compliancefunctie

In het kader van zijn toezichtstaak gaat de raad van bestuur geregeld na of de IBP over een passende compliancefunctie beschikt. Het bevoegd operationeel orgaan werkt een integriteitsbeleid uit en licht de raad van bestuur hier minstens eenmaal per jaar over in.

Principe nr. 5 – Bedrijfscontinuïteit

De raad van bestuur stippelt een continuïteitsbeleid uit om de dienstverlening en de activiteiten van de IBP zonder onderbrekingen te laten verlopen. Dit beleid wordt nader uitgewerkt en toegepast door het bevoegd operationeel orgaan, dat de raad van bestuur hier minstens eenmaal per jaar over inlicht.

Principe nr. 6 – Interne audit

Het bevoegd operationeel orgaan neemt binnen het kader van zijn plichten en verantwoordelijkheden de nodige maatregelen opdat de IBP zou beschikken over een passende interne auditfunctie die onafhankelijk staat tegenover de geauditeerde activiteiten.

Principe nr. 7 – Uitbesteding

De IBP legt een uitbestedingsbeleid vast, dat door de raad van bestuur moet worden goedgekeurd en waarin de uitbestedingsvoorwaarden duidelijk worden omschreven.

Principe nr. 8 – Erkende commissaris of erkende revisoraatvennootschap

De algemene vergadering wijst een of meer commissarissen of revisoraatvennootschappen aan onder de leden van het IBR die erkend zijn door de CBFA. De erkende commissaris of de erkende revisoraatvennootschap verleent zijn/haar medewerking aan het toezicht van de CBFA, op zijn/haar eigen en uitsluitende verantwoordelijkheid en volgens de regels van het vak en de richtlijnen van de CBFA.

Principe nr. 9 – Aangewezen actuaris

Tenzij de IBP bepaalde types van pensioenregelingen¹⁰ beheert, wijst de raad van bestuur een of meer actuarissen aan die beantwoorden aan de wettelijke en reglementaire bepalingen. De aangewezen actuaris dient een advies te geven over het financieringsplan, de herverzekering en het bedrag van de technische voorzieningen.

Principe nr. 10 - Interne informatieverspreiding

De IBP ziet erop toe dat er tussen de personen en entiteiten die bij haar bestuur zijn betrokken, passende rapporteringssystemen worden opgezet die ervoor zorgen dat de communicatie efficiënt verloopt en dat er tijdig relevante en juiste informatie wordt verstrekt.

Principe nr. 11 – Externe informatie

De IBP verstrekt aan de aangeslotenen, de begunstigden, de CBFA en, in voorkomend geval¹¹, aan de overleg- en adviesorganen, de informatie die vereist is ingevolge de wettelijke of contractuele bepalingen. Zij doet dit op een duidelijk en precieze wijze en binnen de wettelijke termijnen, of, bij ontstentenis, binnen een redelijke termijn.

*

* *

---

¹⁰ Wat hier bedoeld wordt zijn de pensioenregelingen die geen dekking bieden tegen biometrische risico's en niet voorzien in een bepaald beleggingsrendement of in een bepaald niveau van uitkeringen.

¹¹ Naargelang de sociale en arbeidswetgeving die van toepassing is op de pensioenregeling.

4. De elf principes

Voorwoord

Het doel van deze nota is alle wettelijke bepalingen, *best practices* en aanbevelingen inzake het deugdelijk bestuur van IBP's samen te brengen in één document. Verder bevat de nota bijkomende en gedetailleerde toelichtingen, vooral over de toepassing van de beginselen.

Voor elke wettelijke bepaling somt de nota de regels op die beschrijven en toelichten hoe die bepaling het best ten uitvoer kan worden gelegd in een langetermijnperspectief.

Deze nota vormt een soort handboek dat de IBP moet helpen bij het uitstippelen van een coherent en adequaat beleid inzake deugdelijk bestuur dat aangepast is aan haar werkzaamheden, conform evenredigheidsbeginsel.

In deze nota wordt ook het “*comply or explain*”-beginsel gehuldigd. De IBP's worden dus verzocht zich te conformeren aan de voornoemde *best practices* en aanbevelingen, tenzij zij kunnen uitleggen waarom zij daarvan afwijken, gelet op hun specifieke situatie. Omdat de sector van de IBP's erg heterogeen is, kan het in bepaalde omstandigheden inderdaad gerechtvaardigd zijn dat sommige bepalingen niet worden nageleefd. Het spreekt voor zich dat het “*comply or explain*”-beginsel niet geldt in het geval van dwingende wettelijke bepalingen of tenzij anders is bepaald.

De punten die uit de circulaire zijn overgenomen, zijn voor de duidelijkheid *cursief* gedrukt.

Principe nr. 1 - Beleidsstructuur

De IBP zet een aan haar werkzaamheden aangepaste beleidsstructuur op. Ze ziet er onder meer op toe dat de operationele functies duidelijk worden toegewezen en dat er een passend onderscheid wordt gemaakt tussen de operationele functies en de toezichtstaken.

Naast de algemene vergadering heeft de IBP een of meer operationele organen. Die organen zijn belast met het bestuur van de IBP en beschikken over een vertegenwoordigingsbevoegdheid ten aanzien van derden. Het gaat om de raad van bestuur en, in voorkomend geval, een of meer andere operationele organen, die belast zijn met de uitvoering van het algemeen beleid van de IBP¹².

Gezien de specifieke en heterogene aard van de Belgische IBP-sector, wordt aan de raad van bestuur van de IBP de mogelijkheid geboden de uitvoering van het algemeen beleid van de IBP al dan niet geheel of gedeeltelijk over te dragen aan een of meer andere operationele organen.

(1) DE UITVOERING VAN HET ALGEMEEN BELEID WORDT OVERGEDRAGEN AAN ANDERE OPERATIONELE ORGANEN

De raad van bestuur kan de uitvoering van het algemeen beleid geheel of gedeeltelijk overdragen aan een of meer andere operationele organen.

¹² Art. 21 van de WIBP

Wanneer de raad van bestuur de uitvoering van het algemeen beleid overdraagt aan een of meer operationele organen, oefent hij toezicht uit op die operationele organen¹³.

De andere operationele organen zijn uitvoerende organen die het algemeen beleid van de IBP uitvoeren¹⁴ onder het toezicht van de raad van bestuur. Zij vervullen dus operationele functies.

Voor de samenstelling van de andere operationele organen zijn er twee mogelijkheden : ofwel bestaat het orgaan uit leden die geen bestuurder zijn, ofwel bestaat het geheel of gedeeltelijk uit bestuurders. Om te garanderen dat de raad van bestuur een doelmatig toezicht kan uitoefenen op de andere operationele organen, gelden in dit laatste geval de volgende voorwaarden : de leden van de andere operationele organen die ook bestuurder zijn, moeten samen in de minderheid zijn in de raad van bestuur en in geval van pariteit mag de Voorzitter van de raad van bestuur, die bij staking van stemmen een beslissende stem moet hebben in de raad van bestuur, geen lid zijn van de andere operationele organen¹⁵.

Naargelang van de beleidsstructuur van de IBP, moet dus onder « bevoegd operationeel orgaan » worden verstaan : hetzij de raad van bestuur, hetzij een ander operationeel orgaan.

(2) ER ZIJN GEEN ANDERE OPERATIONELE ORGANEN

Indien er geen andere operationele organen zijn, liggen alle bestuursbevoegdheden bij de raad van bestuur zelf.

De beleidsstructuur mag geen belemmering vormen voor de uitoefening van een passend toezicht door de CBFA op de IBP, welke structuur ook gekozen wordt.

Principe nr. 2 - Organen van de IBP

De samenstelling, de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van elk orgaan van de IBP zijn duidelijk beschreven.

2.1. Algemene vergadering

2.1.1. SAMENSTELLING

De algemene vergadering bestaat uit minstens één gewoon lid en, indien de statuten dit toestaan, uit buitengewone leden. De statuten bevatten een procedure die verhindert dat de IBP langer dan zes maanden zonder gewoon lid kan werken¹⁶.

Alleen de bijdragende ondernemingen enerzijds en de aangeslotenen of de begunstigden en hun vertegenwoordigers anderzijds kunnen lid zijn van de IBP¹⁷.

¹³ Art. 27 van de WIBP

¹⁴ Art. 31 van de WIBP

¹⁵ Art. 33 van de WIBP

¹⁶ Art. 14, § 1, van de WIBP

¹⁷ Art. 14, § 2, van de WIBP

Elke bijdragende onderneming dient lid te zijn van de IBP zolang deze belast is met het beheer van haar pensioenregeling(en). Deze verplichting geldt niet voor bijdragende ondernemingen die zelfstandigen zijn¹⁸.

Wanneer een rechtspersoon lid is van de IBP, benoemt hij onder zijn vennoten, zaakvoerders, bestuurders, leden van het directiecomité of werknemers, een vaste vertegenwoordiger die belast wordt met de uitvoering van die opdracht in naam en voor rekening van de rechtspersoon¹⁹.

Elk gewoon lid heeft minstens één stem. Buitengewone leden hebben geen stemrecht tenzij de statuten anders bepalen²⁰.

2.1.2. BEVOEGDHEDEN

De algemene vergadering heeft de meest uitgebreide bevoegdheid om de handelingen die de IBP aangaat, te verrichten of te bekrachtigen²¹.

De algemene vergadering benoemt de bestuurders en zet ze af, duidt de erkende commissaris of de erkende revisoraatvennootschap aan en zet hem/haar af, sluit leden uit, keurt de jaarrekeningen en de jaarverslagen goed, beslist over de wijziging van de statuten, bekrachtigt het financieringsplan, de verklaring inzake de beleggingsbeginselen, de beheersovereenkomsten met de bijdragende ondernemingen en de collectieve overdrachten en geeft kwijting aan de bestuurders alsook aan de erkende commissarissen en de erkende revisoraatvennootschappen²². Verder is er ook een beslissing nodig van de algemene vergadering voor de ontbinding en de vereffening van de IBP.

De algemene vergadering bepaalt in de statuten de wijze van benoeming, ambtsbeëindiging en afzetting van de bestuurders, de omvang van hun bevoegdheden en de wijze waarop zij die moeten uitoefenen²³. De algemene vergadering kan in de statuten ook de procedure vastleggen voor de hernieuwing van de mandaten.

2.2. Operationele organen

2.2.1. BEPALINGEN DIE VOOR ALLE OPERATIONELE ORGANEN GELDEN

De leden van de operationele organen zorgen voor een evenwichtig bestuur en houden daarbij rekening met de belangen van alle betrokken partijen (bijdragende onderneming, aangeslotenen en begunstigen, de IBP zelf) en met het hoofdoel van de IBP, dat erin bestaat een veilige bron van financiering te zijn voor pensioenuitkeringen. In geval van een belangenconflict handelt de IBP in functie van die doelstelling.

¹⁸ Art. 14, § 2, tweede lid, van de WIBP

¹⁹ Art. 15 van de WIBP

²⁰ Art. 14, § 1, van de WIBP

²¹ Art. 13 van de WIBP

²² Art. 20 van de WIBP

²³ Art. 20, 2° en 46, 6° van de WIBP

Met uitzondering, in voorkomend geval, van het orgaan dat belast is met het dagelijks bestuur van de IBP, bestaan de operationele organen uit ten minste twee natuurlijke of rechtspersonen die al dan niet bestuurder zijn en die een college vormen²⁴. Wanneer een lid van een operationeel orgaan een rechtspersoon is, benoemt hij onder zijn vennoten, zaakvoerders, bestuurders, leden van het directiecomité of werknemers, een vaste vertegenwoordiger die belast wordt met de uitvoering van die opdracht in naam en voor rekening van de rechtspersoon²⁵.

Elk lid van een operationeel orgaan moet over de vereiste professionele betrouwbaarheid en over de passende beroepskwalificaties en -ervaring beschikken om zijn functies te kunnen uitoefenen. Die kwalificaties en ervaring worden beoordeeld rekening houdend met de globale structuur van de IBP (aanwezigheid van een of meer operationele organen buiten de raad van bestuur, ...), met de omvang en de complexiteit van haar werkzaamheden en met de verdeling van de operationele en toezichtfuncties. Daarnaast wordt bij die beoordeling ook rekening gehouden met de mate waarin een beroep wordt gedaan op adviseurs die over die kwalificaties en ervaring beschikken^{26 27}.

De leden van de raad van bestuur moeten in elk geval over voldoende kennis en ervaring beschikken om het algemeen beleid en de beleidsbeslissingen van de IBP te kunnen begrijpen en beoordelen en om toezicht te kunnen uitoefenen op de andere operationele organen. Om de van de bestuurders geëiste kennis te verzekeren en op peil te houden wordt aanbevolen, indien nodig, in opleidingen te voorzien.

De volgende operationele taken moeten duidelijk worden toegekend aan een operationeel orgaan²⁸:

- de inning van bijdragen voor pensioenregelingen en de uitbetaling van pensioen-uitkeringen;
- het beleggingsbeleid ;
- het actief-/passiefbeheer ;
- de informatieverstrekking aan de CBFA, aan de bijdragende ondernemingen, aan de aangeslotenen en de begunstigden ;
- het uitwerken en opvolgen van interne controlemaatregelen ;
- de uitvoering van beslissingen van de algemene vergadering ;
- de voorbereiding van de jaarrekeningen en het jaarverslag ;
- de opvolging van de uitbesteding en van de adviseurs waarop een beroep gedaan wordt ;
- het uitwerken van de huishoudelijke reglementen ;
- het uitwerken van een reglement voor het beheer van belangenconflicten en het uitstippelen van een procedure voor klachtenbehandeling.

²⁴ Art. 29 en 32 van de WIBP

²⁵ Art. 15 en 23 van de WIBP

²⁶ Art. 24 van de WIBP

²⁷ Zie de uniforme brief over de informatie die aan de CBFA moet worden bezorgd over de leden van de operationele organen van een IBP, die beschikbaar is op de website van de CBFA.

²⁸ Art. 22 van de WIBP

De leden van de operationele organen zijn onder andere verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van de bepalingen van de pensioenregelingen en op het beheer van het vermogen van de IBP, die immers een veilige bron van financiering moet zijn voor de pensioenuitkeringen²⁹. De leden van de operationele organen kunnen zich noch geheel noch gedeeltelijk van hun verantwoordelijkheid bevrijden door bepaalde functies uit te besteden. Zij blijven verantwoordelijk voor de keuze van de externe dienstverleners waarop ze een beroep doen³⁰ evenals voor de opvolging van en het toezicht op de werkzaamheden van deze externe dienstverleners, met name voor wat betreft de conformiteit met de doelstellingen, het beleid en de strategie van de IBP.

Er wordt aanbevolen te onderzoeken of het wenselijk is de aansprakelijkheid van de leden van de raad van bestuur te laten verzekeren.

2.2.2. De raad van bestuur

SAMENSTELLING

De duur van het mandaat van de bestuurders mag niet langer zijn dan zes jaar. Dit mandaat is hernieuwbaar³¹.

De vertegenwoordigers van de bijdragende ondernemingen en de vertegenwoordigers van de aangeslotenen moeten de meerderheid uitmaken in de raad van bestuur van de IBP³².

In bepaalde gevallen legt de toepasselijke sociale en arbeidswetgeving bijkomende vereisten op voor de samenstelling van de raad van bestuur van de IBP³³.

BEVOEGDHEDEN

De raad van bestuur heeft als taak het algemeen beleid en de strategie van de IBP te bepalen en toezicht uit te oefenen op de andere operationele organen³⁴. *De raad van bestuur is bevoegd om alle handelingen te verrichten die nodig of dienstig zijn voor de verwezenlijking van het maatschappelijk doel van de IBP, met uitzondering van deze die de wet of de statuten voorbehouden aan de algemene vergadering³⁵.* De residuaire bevoegdheid ligt dus bij de raad van bestuur.

De raad van bestuur is bevoegd om de IBP in en buiten rechte te vertegenwoordigen, tenzij die bevoegdheid volgens de in de statuten bepaalde regels, wordt opdragen aan een of meer personen, die al dan niet bestuurder en/of lid van de algemene vergadering zijn en die alleen, gezamenlijk of collegiaal optreden³⁶.

²⁹ Art. 26 van de WIBP

³⁰ Art. 78 van de WIBP

³¹ Art. 29 van de WIBP

³² Art. 5 van het KB van 12 januari 2007 betreffende het prudentieel toezicht op de IBP's, Belgisch Staatsblad 23/01/2007, Ed. 2, 2972

³³ Zo eist de wetgeving op de aanvullende pensioenen in bepaalde gevallen dat de raad van bestuur van de IBP paritair is samengesteld.

³⁴ Art. 27 van de WIBP

³⁵ Art. 28, eerste lid, van de WIBP

³⁶ Art. 28, tweede lid, van de WIBP

In het kader van zijn toezichtstaak gaat de raad van bestuur geregeld na of de IBP beschikt³⁷

- over een passende interne controle en interne audit;
- over een passende compliancefunctie;
- over een bedrijfscontinuïteitsbeleid ;
- over een uitbestedingsbeleid indien de IBP gebruik maakt van uitbesteding.

Indien de uitvoering van het algemeen beleid niet aan een ander operationeel orgaan van de IBP wordt opgedragen (zie hoger), vervult de raad van bestuur ook alle operationele taken.

2.2.3. Andere operationele organen

SAMENSTELLING

De voorwaarden voor de aanstelling van de leden van de andere operationele organen, hun ontslag, hun bezoldiging en de duur van hun opdracht worden in voorkomend geval bepaald door de statuten of, bij ontstentenis, door de raad van bestuur³⁸.

BEVOEGDHEDEN

De andere operationele organen voeren het algemeen beleid van de IBP uit krachtens een delegatie en onder het gezag van de raad van bestuur. Deze delegatie mag geen betrekking hebben op de vaststelling van het algemeen beleid van de IBP of op handelingen die de wet voorbehoudt aan de raad van bestuur³⁹. De delegatie mag echter wel betrekking hebben op de effectieve leiding van de IBP, dit wil zeggen op het volledige beheer van de IBP, op het dagelijks bestuur of op een deel van de uitvoering van het algemeen beleid (activabeheer, ...).

2.3. Sociale comités

Voor de uitvoering van de bepalingen van de sociale en arbeidswetgeving die van toepassing zijn op de pensioenregelingen die de IBP beheert, kan het zijn dat er één of meer sociale comités moeten worden ingesteld bij de IBP. Die comités zijn in geen geval organen van de IBP⁴⁰.

De samenstelling, de bevoegdheden en de werking van die comités worden geregeld in de statuten, in een overeenkomst tussen de IBP en de bijdragende onderneming of in om het even welk ander document dat hiervoor is bestemd⁴¹.

Wanneer een sociaal comité een beslissingsbevoegdheid heeft in één of meer materies of situaties aangaande de werking van de IBP, bepalen de statuten hoe die beslissingsbevoegdheid wordt georganiseerd en welke geschillenregeling moet worden gevolgd⁴².

De oprichting en werking van de sociale comités mogen geen belemmering vormen voor de uitoefening van een passend toezicht door de CBFA op de IBP⁴³.

³⁷ Zie onder meer art. 77 van de WIBP

³⁸ Art. 31, tweede lid, van de WIBP

³⁹ Art. 27 en 31 van de WIBP

⁴⁰ Art. 34, eerste lid, van de WIBP

⁴¹ Art. 34, tweede lid, van de WIBP

⁴² Art. 34, derde lid, van de WIBP

⁴³ Art. 34, vierde lid, van de WIBP

Principe nr. 3 - Interne controle

In het kader van zijn toezichtstaak gaat de raad van bestuur geregeld na of de IBP over een passende interne controle beschikt. Het bevoegd operationeel orgaan zet de interne controlemaatregelen op en licht de raad van bestuur hier minstens eenmaal per jaar over in⁴⁴.

3.1. Definitie en componenten

De interne controle is het geheel van maatregelen dat nodig is om te verzekeren dat de bedrijfsvoering geordend en voorzichtig verloopt, dat de ingezette middelen economisch en efficiënt gebruikt worden, dat de risico's voldoende gekend zijn en afdoende beheerst worden ter bescherming van het vermogen, dat de technische en financiële informatie en de beheersinformatie integer en betrouwbaar is en dat het wettelijk en reglementair kader alsmede de beleidslijnen en interne voorschriften van de IBP nageleefd worden.

De interne controle heeft betrekking op de operationele en administratieve basisprocedures van de IBP. Zij moet de nodige middelen inzetten zodat de voornoemde doelstellingen met redelijke zekerheid kunnen worden bereikt.

3.2. Algemene maatregelen van interne controle

Algemene maatregelen van interne controle zijn bijvoorbeeld organisatiemaatregelen (zoals de omschrijving van de functies en de verantwoordelijkheden van het personeel, functiescheiding), controlemaatregelen (zoals de dubbele handtekening), boekhoudkundige maatregelen (zoals de aansluiting van rekeningen) en maatregelen ter beveiliging van activa.

Tot de algemene maatregelen van interne controle behoort onder andere de uitwerking van mechanismen voor de onderkenning, de opvolging, en, in voorkomend geval, het beheer van belangenconflicten. De activiteiten van een IBP worden immers gekenmerkt door de samenloop van velerlei belangen, vaak gelijklopende maar even dikwijls uiteenlopende of conflicterende belangen, die een passende omkadering vereisen. Zo kunnen er belangenconflicten bestaan tussen de bijdragende onderneming – d.i. de inrichter van de pensioenregeling - en de IBP, de bestuurders en de IBP, de aangeslotenen en de IBP en tussen de aangeslotenen of de begunstigen onderling. De middelen om belangenconflicten te beheren variëren naargelang van de aard, de omvang en de complexiteit van de IBP. Het behoort tot de *best practices* om de algemene aard en de bronnen van de belangenconflicten alsook het beleid van de IBP om deze te beheren, aan de betrokken partijen mee te delen.

Tot de algemene maatregelen van interne controle behoort ook het uitwerken van interne mechanismen om misbruik van bevoorrechte of vertrouwelijke informatie te voorkomen. Er wordt aanbevolen een deontologische code op te stellen die aan het personeel, de bestuurders, de leden van de operationele organen en de externe dienstverleners strenge normen oplegt inzake integriteit, eerlijkheid, confidentialiteit en billijkheid.

3.3. Specifieke maatregelen van interne controle

Naast de algemene maatregelen van interne controle moeten er ook specifieke maatregelen worden genomen op het vlak van het risicobeheer. Deze maatregelen moeten betrekking hebben op de kennis en beheersing van de risico's (o.a. het beleggingsrisico en de biometrische risico's) en op de

---

⁴⁴ Art. 77 van de WIBP

integriteit en betrouwbaarheid van de technische en financiële informatie en de beheersinformatie, met inbegrip van de externe communicatie.

Het beleggingsbeleid moet in het bijzonder voorzien in maatregelen van interne controle. Die maatregelen moeten het bevoegd operationeel orgaan in staat stellen om de beleggingen met gepaste toewijding aan een onderzoek te onderwerpen vooraleer ze als dekkingswaarden worden toegewezen en die beleggingen naderhand op te volgen.

3.4. Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur

De raad van bestuur ziet erop toe dat de opgezette interne controle aangepast is aan de situatie van de IBP, zodat de handelingen van de personen of entiteiten die operationele en toezichtfuncties bekleden, afgestemd zijn op de opdracht van de IBP en op de doelstellingen die vastgesteld zijn in de statuten of in de documenten die er betrekking op hebben.

In het kader van zijn toezichtstaak gaat de raad van bestuur geregeld na of de IBP over een passende interne controle beschikt. Ook stimuleert hij een positieve houding tegenover controle.

3.5. Verantwoordelijkheid van het bevoegd operationeel orgaan

In het kader van zijn taak om de IBP te beheren neemt het bevoegd operationeel orgaan alle nodige maatregelen opdat de IBP over een passend intern controlesysteem kan beschikken. Dit betekent dat het bevoegd operationeel orgaan zorgt voor het opzetten van interne controlemaatregelen.

Dit operationeel orgaan beoordeelt de interne controlemechanismen minstens jaarlijks. Het licht de raad van bestuur minstens jaarlijks in over de toestand. De notulen van de raad van bestuur en het bevoegd operationeel orgaan maken melding van de beraadslagingen over de staat van het intern controlesysteem en de beoordeling ervan.

Die beoordeling steunt op het verslag van de interne auditor alsook op andere bronnen. Die beoordeling heeft betrekking op alle aspecten van de interne controle, zoals de doelstellingen ervan, de ingezette middelen, de gebruikte methodes, de vastgestelde zwakheden, het passende karakter en de doeltreffendheid van de interne controle.

Principe nr. 4 - Compliancefunctie

In het kader van zijn toezichtstaak gaat de raad van bestuur geregeld na of de IBP over een passende compliancefunctie beschikt. Het bevoegd operationeel orgaan werkt een integriteitsbeleid uit in een beleidsnota die geregeld geactualiseerd wordt en licht de raad van bestuur hier minstens eenmaal per jaar over in⁴⁵.

4.1. Definitie

De compliancefunctie is een onafhankelijke functie binnen de organisatie, die gericht is op het onderzoek naar en het bevorderen van de naleving van de regels die verband houden met de integriteit van de activiteit van de IBP. Dit zijn zowel de regels die voortvloeien uit het beleid van de IBP zelf, als de regels die voortvloeien uit de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen.

⁴⁵ Art. 77 van de WIBP

4.2. Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur

In het kader van zijn toezichtstaak gaat de raad van bestuur geregeld na of de IBP over een passende compliancefunctie beschikt. Hij steunt hierbij onder meer op het verslag van het bevoegd operationeel orgaan en maakt hier melding van in zijn notulen.

4.3. Verantwoordelijkheid van het bevoegd operationeel orgaan

Het bevoegd operationeel orgaan werkt een integriteitsbeleid uit in een beleidsnota die geregeld wordt geactualiseerd. De beleidsnota legt de doelstellingen van de IBP vast en analyseert de risico's die zij in dit domein loopt.

In het kader van zijn opdracht om een aangepaste interne controle op te zetten en te beoordelen, neemt dit operationeel orgaan de nodige maatregelen opdat de IBP over een passende compliancefunctie kan beschikken.

Het bevoegd operationeel orgaan brengt minstens jaarlijks verslag uit aan de raad van bestuur over de beoordeling van de compliancefunctie.

4.4. Uitvoering van het integriteitsbeleid

Het integriteitsbeleid wordt uitgevoerd door een compliance officer die minstens jaarlijks verslag uitbrengt aan het bevoegd operationeel orgaan.

Het bevoegd operationeel orgaan neemt de nodige maatregelen om de externe dienstverleners en het personeel van de IBP in voorkomend geval in te lichten over het integriteitsbeleid. Indien nodig organiseert de compliance officer een overleg tussen de externe dienstverleners en de personeelsleden, met de bedoeling te komen tot een uniforme uitvoering van het integriteitsbeleid.

4.5. Inhoud van de compliancefunctie

Compliance omvat de effectieve toepassing van het integriteitsbeleid van de IBP.

In het kader van zijn opdracht om een aangepaste interne controle op te zetten, zorgt het bevoegd operationeel orgaan ervoor dat de nodige maatregelen worden genomen voor de uitvoering van het integriteitsbeleid van de IBP.

Voor de uitvoering van het integriteitsbeleid zijn op zijn minst de volgende maatregelen van belang:

- de opvolging van de wetgeving en regelgeving, alsmede de opvolging van de interpretatie ervan en de aanwijzing van een contactpersoon voor de toezichthouders.

Deze maatregel heeft onder meer betrekking op de naleving van :

- de wet van 27 oktober 2006 betreffende het toezicht op de instellingen voor bedrijfs-pensioenvoorziening en de uitvoeringsbesluiten en -reglementen;
- voor de pensioenregelingen die aan de Belgische wetgeving zijn onderworpen, de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid (WAP) en de programmawet (I) van 24 december 2002, Titel II, Afdeling 4 - Aanvullende pensioenen zelfstandigen (WAPZ);
- voor de pensioenregelingen waarvan het beheer aan de IBP werd toevertrouwd door een bijdragende onderneming van een andere lidstaat van de EER dan België⁴⁶ :

---

⁴⁶ Art. 67 van de WIBP

- de bepalingen van de sociale en arbeidswetgeving die gelden voor het beheer van de pensioenregeling;
  - de voorschriften inzake informatieverstrekking ;
  - de voorschriften inzake de belegging van de dekkingswaarden ;
  - o de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levensfeer, fundamenteel gewijzigd bij wet van 11 december 1998 ;
  - o de reglementering betreffende de discriminatie ;
- in voorkomend geval, de sensibilisering en de vorming van het personeel van de IBP ;
  - de aanwijzing van een contactpersoon voor alle vragen of klachten van aangeslotenen, begunstigen en bijdragende ondernemingen en de invoering van een procedure voor klachtenbehandeling ;
  - het nagaan bij de bijdragende ondernemingen of de adviesorganen werden geraadpleegd, telkens wanneer de toepasbare reglementering dit vereist;
  - het onderzoek en de opvolging van inbreuken op wetten en reglementen en, in voorkomend geval, op de interne deontologische code, die onder meer het beheer van belangenconflicten regelt ;
  - de kennisname van de relevante interne en externe documenten inzake beleid en werking (bijvoorbeeld de verslagen van de interne audit, de notulen van de bestuursorganen, informatie en opmerkingen van de toezichhouders).

4.6. Statuut van de compliance officer

Elke IBP beschikt over een compliance officer, die op het gebied van compliance een coördinerende en initiatiefnemende rol heeft. Hij brengt minstens jaarlijks verslag uit aan het bevoegd operationeel orgaan. Dit operationeel orgaan kan aan de compliance officer bijkomende taken toevertrouwen.

De compliance officer moet binnen de IBP over een aangepast statuut beschikken. Dit statuut wordt gegarandeerd door een charter, dat goedgekeurd wordt door het bevoegd operationeel orgaan en nadien bekrachtigd wordt door de raad van bestuur in het kader van zijn toezichtstaak.

Dit charter behandelt onder meer de doelstelling, de opdrachten en de taken van de compliance officer, zijn plaats in de organisatie, zijn bevoegdheden en zijn verantwoordelijkheden. Het charter bevat ook :

- de machtiging om met de medewerkers gesprekken te voeren en kennis te nemen van alle documenten, bestanden en informatiegegevens van de IBP, met inbegrip van de notulen van de advies- en beslissingsorganen, voor zover als nodig voor de uitoefening van de opdracht;
- het recht om zijn vaststellingen en beoordelingen in het kader van zijn functie vrij uit te drukken en kenbaar te maken.

De compliancefunctie kan worden toevertrouwd aan een personeelslid of kan worden uitgeoefend door een lid van een operationeel orgaan. De compliancefunctie kan ook worden uitbesteed (zie punt 4.7.).

Bij de aanstelling van de compliance officer wordt gepeild naar de kennis, ervaring en integriteit van de kandidaat. De aanstelling of de vervanging van de compliance officer en de redenen van deze vervanging moeten worden meegedeeld aan de CBFA.

De compliance officer moet de mogelijkheid hebben om, volgens de modaliteiten die elke IBP vastlegt, rechtstreeks en op zijn initiatief de voorzitter van de raad van bestuur, de interne auditor, de erkende commissaris of de aangewezen actuaire te informeren.

Het advies dat de aangewezen actuaire overeenkomstig artikel 109 van de WIBP⁴⁷ moet uitbrengen en dat onder andere betrekking heeft op de naleving van bepaalde contractuele en statutaire reglementaire bepalingen, wordt bezorgd aan de compliance officer.

De compliance officer mag niet de erkende commissaris, de aangewezen actuaire of de interne auditor van de IBP zijn.

4.7. Uitbesteding van de compliancefunctie

De compliancefunctie kan worden uitbesteed. In dit geval wordt de uitbesteding vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst tussen de IBP en de externe deskundige. Het bevoegd operationeel orgaan waakt erover dat de IBP een overeenkomst sluit van voldoende lange duur met een deskundige die over de vereiste bekwaamheid beschikt, rekening houdend met de kenmerken van de IBP.

Voornoemde overeenkomst legt de opdrachten en de verantwoordelijkheden van de deskundige vast evenals het permanent karakter ervan, onder verwijzing naar de principes van deze circulaire.

De overeenkomst bepaalt ook dat het bevoegd operationeel orgaan, de commissaris of de aangewezen actuaire, evenals hun medewerkers en de CBFA op elk ogenblik elk document van de deskundige in verband met zijn opdracht kunnen inzien.

Het bevoegd operationeel orgaan volgt de complianceactiviteit van de deskundige op en legt vast wie verantwoordelijk is voor de opvolging van zijn aanbevelingen.

De aangestelde deskundige mag niet de auditor, de erkende commissaris of de aangewezen actuaire zijn.

Principe nr. 5 - Bedrijfscontinuïteit

De raad van bestuur stippelt een continuïteitsbeleid uit om de dienstverlening en de activiteiten van de IBP zonder onderbrekingen te laten verlopen. Dit beleid wordt nader uitgewerkt en toegepast door het bevoegd operationeel orgaan, dat de raad van bestuur hier minstens eenmaal per jaar over inlicht⁴⁸.

5.1. Verantwoording en definitie

De IBP moet beschikken over een voor haar activiteit passende organisatie. Dit houdt onder meer in dat de IBP alle redelijke middelen inzet om haar dienstverlening en activiteiten zonder onderbrekingen te laten verlopen.

De IBP dient meer bepaald haar organisatie, systemen en procedures zo op te zetten dat ze haar verplichtingen kan blijven nakomen en de rechten van de aangeslotenen en de begunstigden kan

⁴⁷ Zie Principe nr. 9 van deze circulaire.

⁴⁸ Art. 77 van de WIBP

vrijwaren wanneer er zich een ernstige en niet-geplande onderbreking van haar activiteiten voordoet.

Een passend bedrijfscontinuïteitsbeleid is in dit verband een noodzakelijk instrument om deze doelstellingen te realiseren.

5.2. Toepassingsgebied

Elke IBP moet haar specifieke kenmerken vertalen in een passend en evenredig bedrijfscontinuïteitsbeleid, onder meer wat betreft de doelstellingen, de planning en de ingezette middelen om dit te verzekeren.

Het bedrijfscontinuïteitsbeleid richt zich op ernstige niet-geplande onderbrekingen van de activiteiten als gevolg van gebeurtenissen zoals computerpannes, sociale onrust, het uitvallen van nutsvoorzieningen (telecommunicatie, ...) of de gehele of gedeeltelijke vernietiging of onbereikbaarheid van bedrijfsgebouwen, de onbeschikbaarheid van de leden van de operationele organen of van personeel dat een sleutelrol vervult, de bewaring, verdwijning of beschadiging van gegevens, het wegvallen van belangrijke wederpartijen en dienstverleners.

Blijven buiten beschouwing, onderbrekingen van de activiteit die de IBP heeft gepland en waarvan ze de betrokken personen op de hoogte heeft gebracht (bv. naar aanleiding van een verhuizing), daden van oorlog en terroristische aanslagen of de snelle, grootschalige verspreiding van besmettelijke dodelijke ziekten.

5.3. Vastlegging van een bedrijfscontinuïteitsbeleid

Elke IBP beschikt over een passend beleid inzake haar bedrijfscontinuïteit. De IBP dient meer bepaald haar organisatie zo op te zetten dat ze, wanneer er zich een ernstige en niet-geplande onderbreking van haar activiteiten voordoet, haar essentiële bedrijfsfuncties kan behouden of zo spoedig mogelijk kan herstellen en haar normale dienstverlening en activiteiten binnen een redelijke tijdspanne kan hervatten.

De raad van bestuur werkt de strategie en de krachtlijnen van zijn bedrijfscontinuïteitsbeleid uit en ziet erop toe dat het bevoegd operationeel orgaan de nodige stappen onderneemt om dit beleid nader uit te werken en toe te passen. Periodiek en minstens eenmaal per jaar brengt dit operationeel orgaan verslag uit aan de raad van bestuur over de beoordeling van de bedrijfscontinuïteit.

Het bedrijfscontinuïteitsbeleid van de bijdragende onderneming kan ook de door de IBP uitgeoefende activiteiten omvatten. In dat geval kan de raad van bestuur daar rekening mee houden om zijn bedrijfscontinuïteitsbeleid uit te stippelen.

5.4. Betrokkenheid van de externe dienstverleners

Wanneer er gebruik gemaakt wordt van uitbesteding, neemt de IBP alle redelijke stappen om ervoor te zorgen dat de afgesproken dienstverlening permanent beschikbaar is of spoedig hersteld is, bijvoorbeeld door in de uitbestedingsovereenkomst capaciteitsgaranties op te nemen.

Voor deze en andere bekommernissen in verband met uitbesteding verwijzen wij naar principe nr. 7, over de uitbesteding.

Principe nr. 6 - Interne audit

Het bevoegd operationeel orgaan neemt binnen het kader van zijn plichten en verantwoordelijkheden de nodige maatregelen opdat de IBP zou beschikken over een passende interne auditfunctie die onafhankelijk staat tegenover de geauditeerde activiteiten⁴⁹.

6.1. Definitie

De interne audit is een onafhankelijke functie die gericht is op het onderzoek en de beoordeling van het passende karakter, de doeltreffendheid en de efficiëntie van de interne controle. De interne audit staat de operationele organen bij in de effectieve uitoefening van hun verantwoordelijkheden en kan hen in dit verband en naargelang van het geval voorzien van analyses, evaluaties, aanbevelingen, advies en informatie omtrent de onderzochte activiteiten.

6.2. Onafhankelijkheid van de interne audit tegenover de geauditeerde activiteiten

De interne auditor staat onafhankelijk tegenover de geauditeerde activiteiten. Dit houdt in dat hij over een aangepast statuut beschikt en zijn opdracht in alle onpartijdigheid en objectiviteit uitvoert.

De interne auditor kan zijn opdracht op eigen initiatief uitoefenen voor alle functies van de IBP. Hij heeft de mogelijkheid zijn vaststellingen en beoordelingen vrij uit te drukken en kenbaar te maken. Indien de interne auditor een personeelslid van de IBP is, impliceert het principe van onafhankelijkheid dat hij hiërarchisch rechtstreeks afhangt van een lid van het bevoegd operationeel orgaan.

De interne auditor moet de mogelijkheid hebben om, volgens de modaliteiten die elke IBP vastlegt, rechtstreeks en op zijn initiatief de voorzitter van de raad van bestuur, de compliance officer, de erkende commissaris of de aangewezen actuaris te informeren.

Hiervoor wordt een auditcharter opgesteld, dat het statuut van de interne auditor waarborgt en dat minstens handelt over de doelstelling en de reikwijdte van de interne auditfunctie en over haar plaats in de organisatie, haar bevoegdheden en haar verantwoordelijkheden. Dit charter verleent aan de interne auditor het nodige initiatiefrecht en machtigt hem om met alle medewerkers gesprekken te voeren en kennis te nemen van alle documenten, bestanden en informatiegegevens van de IBP, met inbegrip van de notulen van de advies- en beslissingsorganen, en dit voor zover als nodig voor de uitoefening van zijn opdracht. Dit charter wordt opgesteld door de interne auditor, goedgekeurd door het bevoegd operationeel orgaan en bekrachtigd door de raad van bestuur in het kader van zijn toezichtstaak.

Met onpartijdigheid wordt bedoeld dat de interne auditor zijn opdracht objectief uitoefent. Dit betekent dat de interne auditor niet betrokken wordt bij de operationele organisatie van de IBP, noch bij het uitwerken, invoeren of zelf uitvoeren van maatregelen inzake organisatie en interne controle. Zoniet zou hij daarvoor immers de verantwoordelijkheid dragen en zijn beoordelingsvrijheid in het gedrang zien komen.

Aangezien de compliancefunctie en de functie van actuaris tot het onderzoeksveld van de interne audit behoren, mag de interne auditfunctie niet worden uitgeoefend door de aangewezen actuaris of de compliance officer en mag er tussen deze functies geen hiërarchische band bestaan.

⁴⁹ Art. 77 van de WIBP

6.3. Bekwaamheid

De professionele bekwaamheid van de interne auditor is essentieel voor de goede werking van de interne auditfunctie. Deze bekwaamheid moet worden beoordeeld rekening houdend met de aard van de opdracht en met de informatie-, onderzoeks-, beoordelings- en communicatiebereidheid van de auditor. De interne auditor moet voldoende bekwaam zijn om alle domeinen waarin de IBP actief is, te kunnen onderzoeken.

De interne auditor kan evenwel externe adviezen inwinnen of bepaalde onderzoeken waarvoor hijzelf niet of onvoldoende over de vereiste bekwaamheid beschikt, geheel of gedeeltelijk uitbesteden (zie punt 6.6.).

Hoewel de interne auditor zich voor de uitoefening van zijn controletaken kan laten bijstaan door externe specialisten of de interne auditors van een dienstverlener, blijft de interne auditor van de IBP verantwoordelijk voor de kwaliteit en de kwantiteit van de uitgevoerde audits en waakt hij erover dat de tijdens de audits toegepaste normen en maatstaven beantwoorden aan de kwantitatieve en kwalitatieve controlevereisten van de IBP.

6.4. Reikwijdte van de audit

Alle activiteiten van de IBP behoren tot het onderzoeksveld van de interne auditor. Geen enkele activiteit mag uit dit onderzoeksveld geweerd worden. De interne auditor mag kennis nemen van alle documenten, bestanden en informatiegegevens van de IBP, met inbegrip van de beheersinformatie, waaronder de notulen van de advies- en beslissingsorganen, en dit voor zover als nodig voor de uitoefening van zijn opdracht. Hij brengt minstens jaarlijks verslag uit aan het bevoegd operationeel orgaan.

De interne audit omvat, in het algemeen, het onderzoek en de evaluatie van het passende karakter, de doeltreffendheid en de efficiëntie van de interne controle evenals de degelijkheid waarmee toegewezen verantwoordelijkheden worden nagekomen.

In het bijzonder besteedt de interne auditor aandacht aan de naleving van de beleidslijnen, de risicobeheersing (zowel van de meetbare als van de niet-meetbare risico's), de betrouwbaarheid van de technische, financiële en beheersinformatie alsmede van de externe rapportering, de continuïteit en betrouwbaarheid van de elektronische informatiesystemen en de werking van de administratieve diensten.

Hij besteedt bijzondere aandacht aan het wettelijk controlestatuut met inbegrip van de principes of aanbevelingen inzake organisatie en werking die de CBFA heeft geformuleerd.

6.5. Planning, uitvoering, rapportering en opvolging

Het auditwerk omvat het opstellen van een auditplan dat de doelstellingen en de reikwijdte van de opdracht bepaalt en de vereiste middelen vastlegt. Het auditwerk omvat ook het onderzoek en de evaluatie van de beschikbare informatie evenals het meedelen van de resultaten en de opvolging ervan.

De interne auditor onderzoekt en beoordeelt de globale activiteit van de IBP in al haar aspecten. Hij gebruikt daarvoor het meest aangewezen audittypen in functie van de te bereiken doelstelling en met name :

- de financiële audit, met als doel de betrouwbaarheid van de boekhouding en de daaruit voortvloeiende jaarrekening te verifiëren;
- de nalevingsaudit, gericht op het nazicht van de procedures en processen die ervoor zorgen dat wetten, reglementen, beleidslijnen en procedures worden nageleefd (« compliance audit ») ;
- de operationele audit, gericht op het nazicht van de kwaliteit en het passende karakter van de systemen en procedures, de kritische analyse van de organisatiestructuren en de beoordeling van het afdoende karakter van de gehanteerde methoden en middelen ten opzichte van de doelstellingen;
- de managementaudit, gericht op de beoordeling van de kwaliteit van de managementfunctie in het kader van de doelstellingen van de IBP.

Van elke opdracht wordt zo spoedig mogelijk een schriftelijk verslag opgesteld dat bestemd is voor de geauditeerde en voor het bevoegd operationeel orgaan. Het verslag bevat naast de vaststellingen en de aanbevelingen van de interne auditor ook de reactie van de geauditeerden. Het vermeldt eveneens die punten waarvoor overeenstemming bestaat op het moment van het beëindigen van de opdracht. De interne auditor geeft een aanduiding van de relatieve belangrijkheid van de vastgestelde tekortkomingen of van de aanbevelingen.

6.6. Uitbesteding van de interne auditfunctie

De auditfunctie kan worden uitbesteed. In dit geval wordt de uitbesteding vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst tussen de IBP en de externe deskundige. Het bevoegd operationeel orgaan waakt erover dat de IBP een overeenkomst sluit van voldoende lange duur met een deskundige die over de vereiste bekwaamheid beschikt, rekening houdend met de kenmerken van de IBP.

Voornoemde overeenkomst legt de opdrachten en de verantwoordelijkheden van de deskundige vast evenals het permanent karakter ervan onder verwijzing naar de principes van deze circulaire.

De overeenkomst bepaalt uitdrukkelijk dat het bevoegd operationeel orgaan moet instemmen met de door de deskundige uitgevoerde risicoanalyse en met de planning die hij heeft opgemaakt vooraleer er uitvoering aan kan worden gegeven. De overeenkomst bepaalt ook dat het bevoegd operationeel orgaan, de erkende commissaris of de aangewezen actuaire, evenals hun medewerkers en de CBFA op elk ogenblik elk document van de deskundige in verband met zijn opdracht kunnen inzien, inzonderheid zijn werkprogramma en werkdocumenten.

In de overeenkomst verbindt de deskundige zich ertoe de in het auditplan opgenomen middelen daadwerkelijk in te zetten bij de uitvoering van zijn opdracht.

Het bevoegd operationeel orgaan volgt de auditactiviteit van de deskundige permanent op en legt vast wie verantwoordelijk is voor de opvolging van zijn aanbevelingen.

De aangestelde deskundige mag niet de compliance officer, de erkende commissaris of de aangewezen actuaire van de IBP zijn.

Principe nr. 7 - Uitbesteding

De IBP legt een uitbestedingsbeleid vast, dat door de raad van bestuur moet worden goedgekeurd en waarin de uitbestedingsvoorwaarden duidelijk worden omschreven⁵⁰.

7.1. Definitie van uitbesteding en vastlegging van een uitbestedingsbeleid

Er is sprake van uitbesteding wanneer een IBP het voor eigen rekening uitoefenen van een of meer van de werkzaamheden op grond van een lastgevings- of een aannemingsovereenkomst toevertrouwt aan een derde. Uitbesteding kan onder meer betrekking hebben op administratieve en financiële functies (boekhouding, actief-/passiefbeheer, beleggingsbeheer ...) of op gespecialiseerde functies (interne audit, compliance, ...).

De IBP moet bijzondere aandacht besteden aan de naleving van de hieronder vermelde principes, telkens een uitbestede activiteit een betekenisvolle invloed kan hebben op haar werking. Een goede waardemeter hiervoor is de invloed die een eventueel falen of een gebrekkige werking van de uitbestede activiteit kan hebben op de naleving van de toelatingsvoorwaarden waaraan de IBP is onderworpen, op haar financiële positie, haar continuïteit of haar reputatie.

De IBP legt een beleid vast dat door de raad van bestuur moet worden goedgekeurd, waarin rekening wordt gehouden met de onderstaande principes en waarin de uitbestedingsvoorwaarden duidelijk zijn afgelijnd.

7.2. Behoud van verantwoordelijkheid van de organen van de IBP

Uitbesteding vermindert op geen enkele wijze de verantwoordelijkheid van de organen van de IBP, noch ten opzichte van de aangeslotenen en begunstigden, noch ten aanzien van de bijdragende onderneming of de toezichthouders. Dit betekent dat de organen van de IBP onverkort instaan voor de beleidsbepaling en het toezicht met betrekking tot alle uitbestede activiteiten en processen. Zij besteden de nodige zorg aan de beheersing van alle eraan verbonden risico's, inzonderheid het operationele risico. Uitbesteding heeft dan ook in principe voornamelijk betrekking op de uitvoerende aspecten van de activiteit of van het desbetreffende bedrijfsproces.

Dit principe houdt ook in dat het bevoegd operationeel orgaan regelingen treft die hem te allen tijde in staat stellen toezicht uit te oefenen op de werkzaamheden van de externe dienstverleners en dat de IBP over de nodige ervaring, kennis en middelen blijft beschikken om de goede werking en de kwaliteit van de uitbestede activiteiten op te volgen en waar nodig bij te sturen.

De door de IBP gebruikte opvolgingsmethodes en de verslagen die ze ontvangt zijn aangepast aan de aard van de uitbestede activiteiten en de daaraan verbonden risico's. De IBP voorziet hiertoe ook in duidelijke communicatiekanalen en legt aan de externe dienstverlener een meldingsplicht op voor alle belangrijke problemen die een betekenisvolle invloed hebben op de uitbestede activiteiten alsook voor alle noodsituaties.

7.3. Beslissing tot uitbesteding van activiteiten

De IBP steunt haar beslissing om activiteiten uit te besteden op een analyse. De reikwijdte van deze analyse hangt af van de invloed die de uitbesteding heeft op de werking van de IBP. De analyse bevat minstens een omstandige beschrijving van de uit te besteden diensten of activiteiten, de verwachte effecten van de uitbesteding - met een raming van de kosten en baten -, de voorwaarden vastgelegd in het document over het uitbestedingsbeleid evenals een grondige risico-evaluatie van

⁵⁰ Art. 78 van de WIBP

het voorgestelde uitbestedingsproject op het vlak van financiële, operationele, wettelijke en reputatierisico's.

Deze analyse bevat ook een beschrijving van de wijze waarop de IBP, enerzijds, deze risico's beheert en, anderzijds, de compliancefunctie verzekert met betrekking tot de uitbestede activiteiten, inzonderheid in het kader van het overleg tussen de compliance officer en de externe dienstverleners, dat gericht is op een uniforme uitvoering van het compliancebeleid⁵¹.

Om een intern en extern toezicht mogelijk te maken, moet de IBP dit proces degelijk documenteren.

7.4. Keuze van de externe dienstverlener en verzekeren van continuïteit

De keuze van de externe dienstverlener gebeurt met de nodige waakzaamheid en voorzichtigheid, rekening houdend met de financiële gezondheid, de reputatie en de technische en beheerscapaciteiten van de dienstverlener.

De IBP moet hierbij evalueren of de externe dienstverlener over adequate noodplannen beschikt en deze vergelijken met haar eigen continuïteitsvereisten.

De IBP treft ook de nodige voorzorgen om op een adequate manier te kunnen overstappen naar een andere dienstverlener of de uitbestede diensten terug in eigen beheer uit te voeren telkens wanneer de continuïteit of de kwaliteit van de dienstverlening in het gedrang dreigt te komen.

Met het oog hierop voorziet de uitbestedingsovereenkomst in voldoende flexibele contractuele clausules, en met name in aanpassings- en stopzettingsclausules die de IBP de mogelijkheid bieden een alternatieve oplossing uit te werken.

Om, indien nodig, van externe dienstverlener te kunnen veranderen of de uitbestede activiteiten geheel of gedeeltelijk terug in eigen beheer te kunnen uitvoeren, moet de IBP van bij de aanvang van de uitbesteding de nodige aandacht besteden aan:

- het gebruik van voldoende gangbare en bekende technologieën, systemen, applicaties en instrumenten en vermijden dat een beroep wordt gedaan op minder gebruikelijke of te sterk dienstverlenergebonden oplossingen;
- het aanleggen en onderhouden van goede, functionele documentatie over de systemen die door de externe dienstverlener worden aangewend;
- het behouden van het nodige inzicht in de technische kenmerken met betrekking tot de werking, de organisatie en het beheer van de uitbestede diensten;
- de mogelijkheid om te allen tijde alle eigen data van de IBP onder een exploiteerbare vorm te recupereren.

7.5. Uitbestedingsovereenkomst

Elke uitbesteding maakt het voorwerp uit van een schriftelijke overeenkomst, waarin rekening wordt gehouden met de beheersprincipes die in het kader van dit principe zijn uiteengezet. Bijzondere aandacht gaat hierbij uit naar de continuïteitsaspecten, het herroepbare karakter van de uitbesteding en de integriteit van het interne en externe toezicht. In deze overeenkomst legt de IBP ook duidelijk vast, in uitvoering van haar compliancebeleid, aan welke gedragsregels de

⁵¹ Zie punt 4.8. van deze circulaire.

externe dienstverlener zich dient te houden bij de uitvoering van de activiteit. Zij baseert zich hiervoor op de omstandige beschrijving die ze heeft opgesteld⁵².

Bovendien geeft de overeenkomst, in het licht van wat in punt 7.2. wordt gesteld, een duidelijke omschrijving van de verantwoordelijkheden van beide partijen.

7.6. Integriteit en confidentialiteit van de aan de externe dienstverlener toevertrouwde gegevens

De IBP gaat na in welke mate de regels die door de externe dienstverlener worden toegepast inzake de integriteit en de confidentialiteit van de gegevens, aangepast zijn aan de aard en het belang van de uitbestede activiteiten en in overeenstemming zijn met haar eigen beleid ter zake en met de geldende gebruiken binnen de sector van de aanvullende pensioenen.

Ze ziet erop toe dat de externe dienstverlener de nodige beveiligingsmaatregelen heeft getroffen en in stand houdt om de confidentialiteit en de integriteit van de gegevens over de aangeslotenen en de begunstigen te allen tijde op een afdoende manier te vrijwaren, ook tijdens de onderlinge en externe communicatie ervan. De wijze waarop de belangrijkste veiligheids-, confidentialiteits- en reputatierisico's door de externe dienstverlener worden afgedekt, de mechanismen voor de controle hierop en de eventuele boeteclausules ingeval van niet-naleving, zijn in principe in de uitbestedingsovereenkomst opgenomen.

Als de uitbesteding wordt stopgezet, ziet de IBP erop toe dat alle gegevens worden teruggehaald en gewist of vernietigd bij de externe dienstverlener.

7.7. Onderaanneming

De IBP maakt met de externe dienstverlener duidelijke afspraken over de voorwaarden waaraan de externe dienstverlener moet voldoen om de uitbestede activiteit op zijn beurt geheel of gedeeltelijk te kunnen uitbesteden aan derden. Indien gedeeltelijke onderaanneming mogelijk is, moet in de schriftelijke overeenkomst worden aangegeven op welke deelactiviteiten of deelprocessen deze betrekking kan hebben. Waar dit betekenisvolle activiteiten of processen betreft, bouwt de IBP de nodige voorzorgen in om de gevolgen van een dergelijke beslissing vooraf nauwgezet te kunnen beoordelen en om na te kunnen gaan of deze beslissing de naleving van de contractuele bepalingen en van de principes die onder principe 7 uiteengezet zijn, niet in het gedrang brengen. Ze besteedt hierbij ook bijzondere aandacht aan het vrijwaren van de integriteit van het intern en extern toezicht en van het toezicht van de CBFA.

7.8. Interne audit en compliance ten aanzien van de uitbestede activiteiten

De interne auditor ziet toe op de interne controle, de kwaliteit, de veiligheid en de continuïteit van alle activiteiten van de IBP, met inbegrip van de uitbestede activiteiten. De uitbestede activiteiten blijven integraal deel uitmaken van het toepassingsgebied van de audit. Hiervoor moeten de interne auditoren, wanneer zij dit nodig achten, te allen tijde en ongehinderd toegang krijgen tot de uitbestede activiteiten en in staat gesteld worden controle uit te oefenen op die activiteiten. De IBP treft de nodige voorzieningen om zich hiervan te verzekeren.

Net zoals de interne audit moet ook de compliancefunctie ten aanzien van elke uitbestede activiteit in hoofde van de uitbestedende IBP, integraal verzekerd blijven.

⁵² Zie punt 7.3. van deze circulaire.

7.9. Revisoraal en prudentieel toezicht op de uitbestede activiteiten

De CBFA, de erkende commissaris en de aangewezen actuaris moeten met het oog op de uitoefening van hun toezichtstaken op elk ogenblik en ongehinderd toegang krijgen tot de uitbestede activiteiten en op deze activiteiten toezicht kunnen uitoefenen, ook via controles ter plaatse. De IBP treft de nodige voorzieningen om zich hiervan te verzekeren.

De uitbesteding mag de efficiënte controle van de jaarrekening, de certificering van de technische voorzieningen door de erkende commissaris of de berekening van de technische voorzieningen door de aangewezen actuaris en de tijdige en correcte verstrekking aan de toezichhouders van de wettelijke en reglementaire verslagen en de boekhoudkundige, statistische en technische staten niet in het gedrang brengen.

7.10. Behoud van het toepasselijk wettelijk en reglementair kader

De uitbesteding mag geen afbreuk doen aan de naleving door de IBP van de onder meer prudentiële regels waaraan ze in België is onderworpen. Dit vergt bijzondere aandacht in het geval van uitbesteding naar het buitenland van diensten of activiteiten die een betekenisvolle invloed hebben, zoals het beheer van beleggingen. Bovendien mag de uitbesteding niet als gevolg hebben dat andere rechtsregels van toepassing worden op de relatie tussen de IBP en de aangeslotenen en de begunstigen dan die welke van toepassing zijn voor de beheerde pensioenregelingen of die overeengekomen zijn tussen de partijen.

Principe nr. 8 - Erkende commissaris of erkende revisoraatvennootschap

De algemene vergadering wijst een of meer commissarissen of revisoraatvennootschappen aan onder de leden van het IBR die erkend zijn door de CBFA. De erkende commissaris of de erkende revisoraatvennootschap verleent zijn/haar medewerking aan het toezicht van de CBFA, op zijn/haar eigen en uitsluitende verantwoordelijkheid en volgens de regels van het vak en de richtlijnen van de CBFA⁵³.

8.1. Aanstelling van de erkende commissaris of van de erkende revisoraatvennootschap

De algemene vergadering stelt een of meer commissarissen of revisoraatvennootschappen aan onder de leden van het Instituut der Bedrijfsrevisoren (IBR) die door de CBFA zijn erkend overeenkomstig haar reglement. Wanneer er een erkende revisoraatvennootschap benoemd wordt, duidt zij de erkende commissaris aan die de functie zal uitoefenen. Bij ontslag worden de CBFA en de IBR vooraf in kennis gesteld met opgave van redenen.

8.2. Opdrachten⁵⁴

De erkende commissaris verleent zijn medewerking aan het toezicht van de CBFA op zijn eigen en uitsluitende verantwoordelijkheid, volgens de regels van het vak en de richtlijnen van de CBFA.

Hij vergewist er zich van dat de IBP met het oog op de naleving van de regelgeving over het wettelijk statuut van de IBP's de passende maatregelen heeft getroffen voor de administratieve en boekhoudkundige organisatie en voor de interne controle. Eenmaal per jaar certificeert hij de technische voorzieningen en stelt hij een verslag op over de jaarrekeningen, waarin hij zijn oordeel geeft over de financiële toestand en het beheer van de IBP, en dit in een geest van volledige

⁵³ Art. 103 tot 108 van de WIBP

⁵⁴ Art. 108 van de WIBP

onafhankelijkheid. Indien de CBFA dit nodig acht, wordt dit verslag aangevuld met andere verslagen.

In het kader van zijn opdracht bij de IBP brengt de erkende commissaris de CBFA op de hoogte van elk feit, elke ontwikkeling of elke beslissing waarvan hij bij de uitvoering van zijn opdracht of van een andere wettelijke opdracht kennis heeft gekregen en dat van die aard is :

- dat het een inbreuk kan inhouden op de bepalingen van de wetgeving en de reglementering die van toepassing zijn op de IBP en haar activiteiten, met inbegrip van de sociale reglementering⁵⁵ ;
- dat het de bedrijfscontinuïteit van de IBP kan aantasten;
- dat het kan leiden tot de weigering van de certificering van de technische voorzieningen of van de jaarrekening of tot het formuleren van een voorbehoud over deze certificering.

Elke overtreding van de bepalingen van de wetgeving en de reglementering die van toepassing zijn op de IBP en haar activiteiten, en alles wat volgens de erkende commissaris de financiële toestand van de IBP of de rechten van de aangeslotenen en de begunstigen in gevaar zou kunnen brengen, brengt hij onverwijld ter kennis van de leden van de operationele organen. Hij bezorgt de CBFA een kopie van de mededelingen die hij aan de leden van de operationele organen van de IBP richt en die betrekking hebben op zaken die van belang kunnen zijn voor het toezicht dat de CBFA uitoefent⁵⁶.

8.3. Onafhankelijkheid

De erkende commissaris handelt autonoom. *Hij mag bij dezelfde IBP niet de functie van actuaaris uitoefenen en dient in alle opzichten volledig onafhankelijk te zijn van de aangewezen actuaaris, de compliance officer of de interne auditor of van hun kantoor, wanneer die functies worden uitbesteed.*

8.4. Verslag aan de CBFA

De commissaris brengt bij de CBFA verslag uit over de financiële toestand en het beheer van de IBP, telkens als de CBFA erom verzoekt en, wanneer dit niet het geval is, eenmaal per jaar.

Principe nr. 9 - Aangewezen actuaaris

Tenzij de IBP bepaalde types van pensioenregelingen⁵⁷ beheert, wijst de raad van bestuur een of meer actuarissen aan die beantwoorden aan de wettelijke en reglementaire bepalingen. De aangewezen actuaaris dient een advies te geven over het financieringsplan, de herverzekering en het bedrag van de technische voorzieningen⁵⁸.

9.1. Aanstelling

De raad van bestuur stelt één of meer deskundigen op het gebied van actuariële wetenschappen aan, die voldoen aan de voorwaarden van de wetgeving en de reglementering⁵⁹. IBP's die pensioenregelingen beheren die geen dekking bieden tegen biometrische risico's en niet voorzien in

⁵⁵ Art. 108 van de WIBP, en, voor België, zie art. 51 van de WAP en art. 59 van de WAPZ

⁵⁶ Art. 108, laatste lid, van de WIBP

⁵⁷ Wat hier bedoeld wordt zijn de pensioenregelingen die geen dekking bieden tegen biometrische risico's en niet voorzien in een bepaald beleggingsrendement of in een bepaald niveau van uitkeringen.

⁵⁸ Art. 109 van de WIBP

⁵⁹ Art. 46 van het KB van 12 januari 2007 betreffende het prudentieel toezicht op de IBP's.

een bepaald beleggingsrendement of in een bepaald niveau van uitkeringen, zijn vrijgesteld van de verplichting om een actuaaris aan te stellen.

9.2. Opdracht

De aangewezen actuaaris brengt verplicht adviezen uit ten behoeve van het bevoegd operationeel orgaan over⁶⁰ :

- de actuariel-technische methoden die de IBP hanteert voor de financiering, de samenstelling van de technische voorzieningen, de verzekering en de herverzekering ; dit advies wordt vooraf gegeven bij de invoering van een pensioenregeling of de wijziging van die pensioenregeling, wanneer het gaat om een wijziging die de financiering kan beïnvloeden, of bij wijziging van het financieringsplan,
- de rechtvaardiging die de IBP moet verschaffen voor de methodes en de grondslagen die ze gebuikt voor de berekening van de technische voorzieningen, die van die aard moeten zijn dat ze de duurzaamheid van haar verbintenissen waarborgen ;
- de veiligheid van de verrichtingen, de technische voorzieningen en de rentabiliteit (jaarlijks advies);
- verzekerings- of herverzekeringsovereenkomsten, vóór het sluiten ervan.

Hij stelt ook jaarlijks een verslag op over de technische voorzieningen, dat samen met de jaarrekening van de IBP aan de CBFA wordt bezorgd⁶¹.

De actuaaris dient de CBFA en de leiders van de IBP op de hoogte te brengen van elk feit of elke beslissing waarvan hij bij de uitvoering van zijn opdracht kennis heeft gekregen en die een inbreuk uitmaakt op de wetgeving of de reglementering die van toepassing is op de IBP en haar activiteiten, met inbegrip van de sociale reglementering die van toepassing is indien de beheerde pensioenregelingen onderworpen zijn aan de Belgische sociale en arbeidswetgeving⁶².

De actuaaris moet onverwijld alle informatie ontvangen die hij nodig acht om zijn opdracht te kunnen uitvoeren. Zo moet de raad van bestuur en, in voorkomend geval, een ander bevoegd operationeel orgaan, alle informatie die een invloed kan hebben op het advies van de aangewezen actuaaris of die nuttig wordt geacht voor zijn opdracht, spontaan ter beschikking stellen van de aangewezen actuaaris. Dit geldt met name voor de opmerkingen van de CBFA en het gevolg dat aan deze opmerkingen is gegeven.

9.3. Onafhankelijkheid

De aangewezen actuaaris vervult zijn opdracht in alle onafhankelijkheid. Dit betekent onder meer dat hij geen deel mag uitmaken van de raad van bestuur of van een ander operationeel orgaan van de IBP, geen lid mag zijn van de directie van een bijdragende onderneming en geen functie mag uitoefenen die zijn onafhankelijkheid in het gedrang kan brengen⁶³.

Hij mag bij dezelfde IBP niet de functie van erkende commissaris uitoefenen, noch die van compliance officer of interne auditor.

⁶⁰ Art. 44, eerste lid, van het KB van 12 januari 2007 betreffende het prudentieel toezicht op de IBP's.

⁶¹ Art. 44, derde lid, van het KB van 12 januari 2007 betreffende het prudentieel toezicht op de IBP's.

⁶² Art. 51 van de WAP en art. 59 van de WAPZ

⁶³ Art. 43 van het KB van 12 januari 2007 betreffende het prudentieel toezicht op de IBP's.

Principe nr. 10 - Interne informatieverspreiding

De IBP ziet erop toe dat er tussen de personen en entiteiten die bij haar bestuur zijn betrokken, passende rapporteringssystemen worden opgezet die ervoor zorgen dat de communicatie efficiënt verloopt en dat er tijdig relevante en juiste informatie wordt verstrekt⁶⁴.

Tussen de personen en de entiteiten die bij het bestuur van de IBP zijn betrokken, moeten er passende rapporteringssystemen bestaan die ervoor zorgen dat de communicatie efficiënt verloopt en dat er tijdig relevante en juiste informatie wordt verstrekt.

Zo moeten er rapporteringssystemen of andere procedures of werkwijzen worden opgezet om te garanderen dat de leden van de raad van bestuur en van de andere operationele organen tijdig passende, juiste, volledige en coherente informatie ontvangen zodat zij hun taken kunnen vervullen en de goede uitvoering van hun opdracht kunnen garanderen.

De IBP ziet erop toe dat de erkende commissaris, de aangewezen actuaire en de externe dienstverleners tijdig relevante en juiste informatie ontvangen zodat ze hun taken doeltreffend kunnen uitvoeren.

De IBP vergewist zich er ook van dat de bijdragende onderneming haar tijdig de relevante gegevens bezorgt voor de berekening van de rechten van de aangeslotenen en de begunstigden. Dit zijn met name het bedrag van het loon, de duur van de aansluiting en het arbeidsregime.

Principe nr. 11 – Externe informatie

De IBP verstrekt aan de aangeslotenen, de begunstigden⁶⁵, de CBFA en, in voorkomend geval⁶⁶, aan de overleg- en adviesorganen, de informatie die vereist is ingevolge de wettelijke of contractuele bepalingen. Zij doet dit op een duidelijk en precieze wijze en binnen de wettelijke termijnen, of, bij ontstentenis, binnen een redelijke termijn.

De IBP verstrekt op een duidelijke, precieze en snelle wijze de relevante informatie aan alle betrokken partijen, zijnde de aangeslotenen, de begunstigden, de overleg- en adviesorganen en de CBFA.

Alle informatie die van de IBP komt, moet als dusdanig herkenbaar zijn (naam en door de CBFA verstrekt toelatingsnummer)⁶⁷.

Dit houdt onder meer in dat de IBP aan de aangeslotenen en de begunstigden, of, in voorkomend geval, aan hun vertegenwoordigers, de volgende informatie verstrekt :

- bij de pensionering of wanneer er andere uitkeringen verschuldigd worden, de nodige informatie over de uitkeringen waarop de begunstigde aanspraak kan maken en over de wijze van uitbetaling⁶⁸ ;
- op verzoek, de verklaring inzake beleggingsbeginselen⁶⁹ ;

⁶⁴ Art. 77 van de WIBP.

⁶⁵ Art. 96 van de WIBP.

⁶⁶ Naargelang van de sociale en arbeidswetgeving die van toepassing is op de pensioenregeling.

⁶⁷ Art. 60 van de WIBP.

⁶⁸ Art. 96, vijfde lid, van de WIBP.

- op verzoek, duidelijke en wezenlijke gegevens over⁷⁰ :
  - indien van toepassing, het richtniveau van de pensioenuitkeringen ;
  - het niveau van de uitkeringen in geval van beëindiging van de dienstbetrekking ;
  - wanneer de aangeslotene het beleggingsrisico draagt, alle beschikbare beleggingsmogelijkheden, indien van toepassing, en de feitelijke beleggingsportefeuille, evenals gegevens over de risicopositie en de kosten in verband met de beleggingen ;
  - de modaliteiten voor de overdracht van pensioenaanspraken naar een andere IBP ingeval van beëindiging van de dienstbetrekking;

Bovendien moet rekening worden gehouden met de wettelijke verplichtingen die voortvloeien uit de sociale en arbeidswetgeving die van toepassing is op de pensioenregelingen die door de IBP worden beheerd.

Voor de pensioenregelingen die onder de Belgische sociale en arbeidswetgeving vallen, gelden de bepalingen van de WAP en de WAPZ. Deze wetten bevatten onder meer de verplichting om aan de aangeslotenen de volgende informatie te verstrekken :

- jaarlijks, beknopte informatie over de situatie van de IBP en het actuele financieringsniveau van hun totale individuele aanspraken⁷¹ ;
- eenmaal per jaar, de jaarlijkse pensioenfiche, die inlichtingen bevat over het bedrag van hun rechten en over het actuele financieringsniveau van de reserves⁷² ;
- minstens om de vijf jaar, voor aangeslotenen van boven de 45 jaar, het bedrag van de te verwachten rente bij pensionering⁷³ ;
- binnen een redelijke termijn, alle relevante informatie over eventuele wijzigingen in de voorschriften inzake de pensioenregeling⁷⁴ ;
- op verzoek, de jaarrekening en het jaarverslag van de IBP of van de pensioenregeling van de aangeslotene⁷⁵ ;
- op eenvoudig verzoek, een historisch overzicht van hun rechten⁷⁶ ;

Voor de pensioenregelingen die onder de Belgische sociale en arbeidswetgeving vallen, stelt de IBP of de in de collectieve arbeidsovereenkomst of het pensioenreglement aangeduide persoon elk jaar een verslag op over het beheer van de pensioentoezegging. Dit verslag wordt ter beschikking gesteld van de bijdragende onderneming, die het op eenvoudig verzoek meedeelt aan de aangeslotenen en aan het toezichtscomité⁷⁷.

Daarnaast kan de in België gevestigde bijdragende onderneming de IBP ook vragen de volgende gegevens te verstrekken aan de aangeslotenen :

---

⁶⁹ Art. 96, tweede lid, van de WIBP.

⁷⁰ Art. 96, derde lid, van de WIBP

⁷¹ Art. 96, vierde lid, van de WIBP

⁷² Art. 26, § 1, van de WAP en 48, § 1, van de WAPZ

⁷³ Art. 26, § 3 van de WAP en art. 48, § 3, van de WAPZ

⁷⁴ Art. 96, eerste lid, 2°, van de WIBP

⁷⁵ Art. 96, eerste lid, 1°, van de WIBP

⁷⁶ Art. 26, § 2, van de WAP en 48, § 2, van de WAPZ

⁷⁷ Art. 42, § 1, van de WAP

- het pensioenreglement of de pensioenovereenkomst⁷⁸ ;
- bij uittreding van de aangeslotene, het bedrag van zijn verworven reserves en prestaties en de keuzemogelijkheden die de aangeslotene heeft voor de bestemming van zijn reserves⁷⁹;
- bij verandering van pensioeninstelling, die al dan niet gepaard gaat met een overdracht van de reserves, de naam en de contactgegevens van de nieuwe pensioeninstelling⁸⁰.

In voorkomend geval moeten deze informatie en documenten aan de aangeslotenen en de begunstigen of aan hun vertegenwoordigers worden verstrekt in de taal die bij wet is opgelegd in het kader van de sociale betrekkingen tussen werknemers en werkgevers⁸¹.

Voor de verstrekking van individuele informatie wordt aanbevolen een procedure op te zetten zodat deze gegevens op vertrouwelijke wijze en binnen een redelijke tijdsspanne kunnen worden meegedeeld.

De bijdragende onderneming bezorgt de verklaring inzake de beleggingsbeginselen aan het toezichtscomité en aan de ondernemingsraad, of, bij ontstentenis van ondernemingsraad, aan het comité voor preventie en bescherming op het werk of, bij ontstentenis, aan de vakbondsafvaardiging⁸².

De IBP deelt aan de CBFA alle inlichtingen mee en bezorgt haar alle nodige documenten, conform de wetgeving en de reglementering⁸³. Dit zijn met name de ontwerpen van de jaarrekening (balans en resultatenrekeningen), de ontwerpen van wijzigingen in de statuten of in de verklaring inzake de beleggingsbeginselen⁸⁴, de beslissingen die een invloed kunnen hebben op de rechten van de aangeslotenen of de begunstigen, evenals de technische en statistische gegevens.

---

⁷⁸ Art. 5 van de WAP en art. 44 van de WAPZ

⁷⁹ Art. 31 en 32 van de WAP en art. 52 van de WAPZ

⁸⁰ Art. 35 van de WAP

⁸¹ Art. 4/16 van het KB van 12 januari 2007 tot wijziging van het KB van 14 november 2003 houdende uitvoering van de WAP, Belgisch Staatsblad, 23/01/2007, Ed. 2, 2984

⁸² Art. 39, § 1, 5° en 41, § 2, tweede lid, van de WAP

⁸³ Zie in het bijzonder art. 98 van de WIBP

⁸⁴ Art. 41bis van de WAP